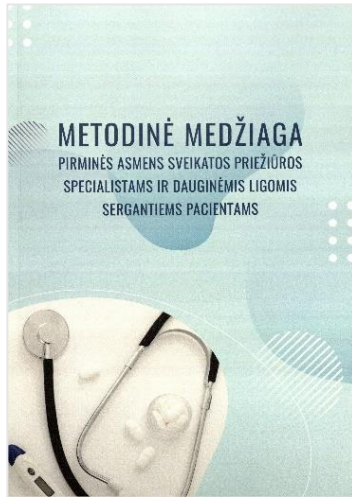

Knygos edukacijai ir praktikai

Janina Valančiūtė

Lietuvos medicinos biblioteka

Metodinė medžiaga pirminės asmens sveikatos priežiūros specialistams ir dauginėmis ligomis sergantiems pacientams / [Greta Aladaitienė, Silvija Valdonė Alšauskė, Solveiga Astrauskienė, Lilija Baniulienė, Aistė Česnulevičienė, Auksė Domeikienė, Jurgita Knašienė, Aušrinė Kontrimienė, Ida Liseckienė, Jūratė Macijauskienė, Ramutė Micevičienė, Vitalija Neverauskė, Rūta Pėstininkaitė, Jurgita Plisienė, Augustinas Pokštas, Aurimas Rapalavičius, Jolanta Sauserienė, Gediminas Urbonas, Leonas Valius, Olga Vasiliauskienė, Džilda Veličkienė, Diana Žaliaduonytė-Pekšienė, Vytautė Žemaitaitytė]. – Kaunas : Vitae Litera, 2021. – 109, [1] p. : iliustr.

Pirmame leidinio skyriuje pateikiamos lėtinių ligų priežiūros metodinės rekomendacijos, aptariamos bendruomenės sveikatos palaikymo ir profilaktinės programos, holistinis individualizuotas daugybinėmis lėtinėmis ligomis sergančio paciento sveikatos priežiūros planas.

Antrame skyriuje – procedūriniai aprašai, tarp kurių yra nuotolinės gydytojo specialisto ir šeimos gydytojo konsultacijos procedūrinis aprašas. Svarbus dėmesys skiriamas integruotai slaugos ir psichosocialinės pagalbai organizuoti. Psichosocialinė pagalba – tai kompleksinių paslaugų visuma, kurios teikėjais gali būti įvairūs specialistų komandos nariai: socialiniai darbuotojai, atvejo vadybininkai, psichologai, psichiatrai, psichoterapeutai, šeimos gydytojai, slaugytojai ir t. t. Socialinių paslaugų teikėjai įtraukiami į tris pagrindines sveikatos priežiūros sritis: 1) į darbą ambulatorinėje grandyje; 2) į gydymo stacionare organizavimą; 3) į gydymą stacionare ir po jo. Socialinių paslaugų teikėjas yra tarpininkas tarp medikų komandos ir pacientų.

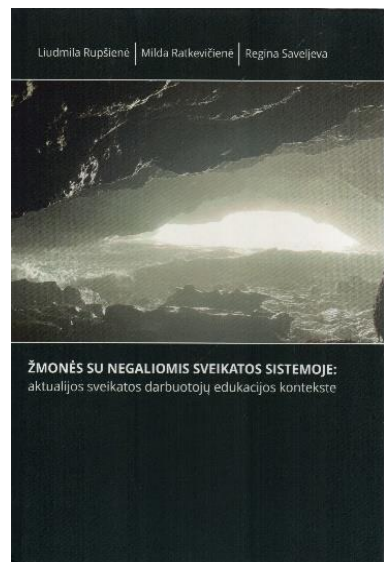
Trečiame skyriuje pateikiama pacientams naudinga informacija apie ligas ir patariama, kaip sau padėti. Yra rekomendacijos pacientui, gydytojui, atvejo vadybininkui.

Žmonės su negaliomis sveikatos sistemoje: aktualijos sveikatos darbuotojų edukacijos kontekste : monografija / Liudmila Rupšienė, Milda Ratkevičienė, Regina Saveljeva. – Klaipėda : Klaipėdos universiteto leidykla, 2021. – 391, [1] p. : diagr.

Monografija parengta Klaipėdos universitete 2018–2021 metais vykdant projektą „Specialistų rengimo teikti visavertę pagalbą asmenims su negalia sveikatos priežiūros sistemoje tyrimas keliant tyrėjų kompetencijas“. Projektas apėmė keletą veiksnių ir mokslinių tyrimų, vienas iš jų – žmonių su negaliomis, jų artimųjų ir sveikatos darbuotojų apklausa, kurios dalis rezultatų pateikiama šioje monografijoje.

Knygos įvade aptariamas lietuviškų ir angliškų sąvokų vartojimas. Siūlomos vartoti sąvokos *negalia* ir *žmogus su negaliomis*, nors Lietuvoje vis dar paplitęs *disabled* (angl.) sąvokos atitikmuo *neįgalusis*.

Pasaulio sveikatos organizacijos 2014–2021 m. pasauliniame veiksmų plane dėl negalios teigiama, kad negalia yra visuotinė problema, nes

nė vienas nesame nuo jos apsaugoti, dažnas tarp savo artimųjų turime žmogų su negalia. Negalia nėra tik socialinis ar biologinis reiškiny, tai visuotinė visuomenės sveikatos ir žmogaus teisių problema bei raidos prioritetas.

Žmonės su negaliomis savo kasdienybėje susiduria su daugybe iššūkių ir barjerų, vienas iš jų yra susijęs su jų sveikata.

Monografijoje sutelktas dėmesys į žmones su negaliomis, laikantis nuostatos, kad sveikata yra išskirtinė žmogaus vertybė, o žmonės su negaliomis, lyginant su kitais, turi daugiau sveikatos problemų, tad sveikatos sistema turėtų derintis prie jų poreikių. Kadangi sveikatos sistemoje sveikatos paslaugas teikia sveikatos darbuotojai, jų edukacija tampa ypač svarbi.

Dėl sveikatos darbuotojų edukacijos kyla problemų visoms šalims, taip pat ir Lietuvai. Sveikatos darbuotojų edukacija Lietuvoje ir visame pasaulyje išgyvena tam tikrą krizę: didėjant žmonių su negalia skaičiui, auga sveikatos darbuotojų poreikis. Sveikatos darbuotojų rengimui, jų kvalifikacijai darbui su žmonėmis, turinčiais negalių, skiriama per mažai dėmesio. Sveikatos darbuotojų edukacijos procese vis dar vyrauja medicininis požiūris, kad darbui su žmonėmis, turinčiais negalių, nereikia įgyti specialių kompetencijų.

Šiame leidinyje pateikiamos atlikto tyrimo išvados ir rekomendacijos. Rekomenduojama į sveikatos darbuotojų edukacijos procesus įtraukti dalykus arba modulius, kurie susiję su žmonėmis, turinčiais negalių; vykdant sveikatos darbuotojų edukacijos programas, žinias apie darbą su žmonėmis, turinčiais negalių, grįsti ne tik medicininis, bet ir socialiniu, ilgainiui – biopsichosocialiniu negalios modeliais; edukuoti sveikatos darbuotojus keičiant nusistovėjusias su negalia susijusias sąvokas, pereinant prie įtraukiojo sveikatinimo dirbant su žmonėmis, turinčiais negalių.

Autoriai tikisi, kad ši monografija prisidės prie sveikatos darbuotojų edukacijos, siekiant tobulinti žmonių su negaliomis sveikatinimą ir gerinti jų sveikatą.

Šias knygas skaitymui galite pasiskolinti iš Lietuvos medicinos bibliotekos <https://ibiblioteka.lt/>

Daugiau informacijos apie leidinių išdavimą į namus *Naudojimosi biblioteka taisyklėse* (www.lmb.lt > *paslaugos*) arba tel. (8 5) 261 77 96 (Abonementas).